

RIKTLINJER FÖR

INSATSER TILL BARN OCH UNGA

STYRANDE DOKUMENT	
Dokumenttitel	Riktlinjer för insatser till barn och unga
Diarienummer	SN20/44
Kategori av styrdokument	Normerande
Fastställd av	Socialnämnden
Beslutsdatum	2021-06-10
Giltighetstid	*
Omfattar	*
Dokumentansvarig	*
Uppföljning	*

* Uppgift saknades i beslutat styrdokument vid tid för redaktionell revidering.

KATEGORIER AV STYRDOKUMENT	
Organiserande	Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.
Normerande	Beskriver kommunens förhållningssätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.
Aktiverande	Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.
Reglerande	Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
2	SYFTE	1
3	REVIDERING AV RIKTLINJEN	2
4	SOCIALNÄMNDENS ANSVAR OCH UPPDRAG	2
5	DESSA RIKTLINJER OMFATTAR FÖLJANDE OMRÅDEN	2
5.1	Placering av barn och unga	3
5.2	Öppenvårdsinsatser och förebyggande arbete	3
5.3	Kontaktfamilj/kontaktperson	4
5.4	Ersättning till familjehem, kontaktfamilj och kontaktperson.....	4
5.5	Inkomstbortfall.....	4
5.6	Unga 18-20 år i behov av insatser samt behov efter 21 års ålder.....	4
5.7	Ekonomi vid gymnasiestudier	5
5.8	Ungdomars sparande	5
5.9	Semesterresor.....	5
5.10	Anhörigstöd	5
5.11	Lex Sarah	5
5.12	Hot och våld i nära relationer	6
6	KVALITETSKRAV	6
7	BARNRÄTT OCH BARNPERSPEKTIV	7
8	SAMVERKAN	8
9	ÄNDRINGSHISTORIK.....	8

1 INLEDNING

Dessa riktlinjer omfattar insatser till barn och unga, enligt vid varje tidpunkt gällande lagstiftning inom Socialnämndens ansvarsområde. Socialnämndens ansvar är fastslaget i av Kommunfullmäktige beslutat reglemente.

Tidigare riktlinjer för placering av barn och unga SN11/72, upphörde att gälla i samband med nämndens beslut 17 oktober 2019 § 81

Riktlinjerna är ett styrdokument för socialtjänstens arbete med barn och unga, och riktar sig både till nämndens politiker och till medarbetare inom Division Social omsorg.

Det åvilar verksamheten att följa de lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd som vid varje tidpunkt gäller inom området. Socialnämnden hänvisar också verksamheten att följa de handböcker som Socialstyrelsen ger ut inom området.

Dessa riktlinjer syftar till att ange de politiska ställningstagande som är nödvändiga för att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt, rättssäkert och med god kvalitet.

Barnets behov ska tydligt framgå vid insatser som beslutas. Samtliga insatser som beviljas ska vara motiverade utifrån barnets behov.

Insats som åligger annan huvudman ska inte beslutas/ersättas av Socialnämnden.

Rättsliga utslag i domstol som blir prejudicerande måste fortlöpande beaktas.

2 SYFTE

Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning för arbetet. Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla sorters situationer eller behov som kan tänkas uppstå. Riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. I övrigt ska en individuell prövning göras.

Riktlinjerna är vägledande i de fall lagar, föreskrifter och allmänna råd samt de handböcker som Socialstyrelsen publicerar lämnar ett behov av lokal vägledning. Riktlinjerna är inte en sammanfattning av de handböcker som berörs.

Riktlinjer ska ange ramarna då handlingsutrymmet i en viss fråga lämnar plats för handläggaren själv att utforma detaljerna. Vägledning för hur arbetet rent konkret ska gå till ges i de rutiner som verksamheten tar fram och som återfinns i det kvalitets och ledningssystem som Division Social omsorg förfogar över.

3 REVIDERING AV RIKTLINJEN

Dokumentets aktualitet ska prövas i samband med ny mandatperiod. Revidering av dokumentet sker på förekommen anledning och på uppdrag av Socialnämnden. Beslut om riktlinjer fattas av Socialnämnden.

4 SOCIALNÄMNDENS ANSVAR OCH UPPDRAG

Socialnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av Kommunfullmäktige. (Se länk nedan)

[reglemente-for-socialnamnden.pdf \(nykoping.se\)](#)

5 DESSA RIKTLINJER OMFATTAR FÖLJANDE OMRÅDEN

- Placering av barn och unga
- Öppenvårdsinsatser
- Kontaktfamilj/kontaktperson
- Ersättning till kontaktfamilj/kontaktperson
- Unga 18-20 i behov av insatser
- Ekonomi vid gymnasiestudier
- Ungdomars sparande
- Placerade unga som fyller 21 med fortsatt vårdbehov
- Semesterresor
- Inkomstbortfall
- Förebyggande arbete
- Anhörigstöd
- Lex Sarah
- Hot och våld i nära relationer

5.1 Placering av barn och unga

5.1.1 Val av insatser

Barnets specifika behov ska tillgodoses av de insatser som beviljas.

De barn och unga som är föremål för socialtjänstens interventioner ges samma chanser i livet som andra barn i samhället

I första hand ska övervägas om barnet kan placeras hos anhörig eller annan närstående. Bestämmelserna om barnets bästa ska dock alltid iakttas. Placering bör ske så nära hemorten som möjligt i det enskilda fallet.

En matchningutredning rörande familjehemmet och det placerade barnet ska finnas med som i underlag för beslut.

Vid beslut om insatser så som familjehem, familjebehandling etc. eftersträvas uppdragstagare eller genomförande i egen regi. Vid behov beslutas om insatser i extern regi.

Vid placering av ett barn eller en ungdom ska föräldrarnas ersättningsskyldighet utredas enligt gällande lagstiftning och rutin.

Ensamkommande barn eller annan motsvarande grupp som kan bli aktuell för insats ska ges samma förutsättningar som andra att leva i en socialt hållbar miljö.

(Observera att placering av barn och unga enligt LSS åvilar Vård- och omsorgsnämnden).

5.2 Öppenvårdsinsatser och förebyggande arbete

Ett förebyggande arbete för barn och unga är betydelsefullt för att minska behovet av mer långtgående och ingripande insatser.

En avgörande faktor för att motverka social problematik är ett strategiskt förebyggande arbete både på grupp och individnivå. Inom individ- och familjeomsorgen finns det olika typer av insatser som kan möta olika behov som barn och föräldrar har. En del insatser föregås av ett beslut hos myndigheten och andra är öppna insatser i form av så kallad service, exempelvis föräldrautbildningar i grupp.

Socialnämnden vill särskilt belysa vikten av att handläggare överväger både förebyggande och öppna insatser i kombination med myndighetsbeslut.

5.3 Kontaktfamilj/kontaktperson

Insatsen kontaktfamilj eller kontaktperson ska främja barnets behov och kan vara ett första steg för att undvika placering.

Målgruppen är barn och ungdomar som löper en förhöjd risk för missbruk eller kriminalitet på grund av egna problem, eller på grund av riskfaktorer i familjen eller närmiljön.

Det övergripande syftet med insatsen kontaktperson är att stödja och stärka ungdomen för att motivera en social färdighetsträning och att motivera till aktiviteter.

5.4 Ersättning till familjehem, kontaktfamilj och kontaktperson

Vid ersättning till uppdragstagare, familjehem etc. följer Nyköpings kommun Konsumentverkets nivåer samt SKR:s rekommendationer.

Vid "övertagande" av familjehem från företag eller stiftelser kan högre arvode utgå, för att matcha det arvode familjehemmet tidigare fått från företaget/stiftelsen. Skäl till ett förhöjt arvode och omkostnader utöver grundomkostnad ska redovisas i samband med att nämnden fattar beslut i ärendet.

Divisionen har ett ansvar för att alla uppdragstagare inför ett uppdrag får information om vilka principer som ligger till grund för beräkning av arvode och omkostnad.

5.5 Inkomstbortfall

Vid beviljande av inkomstbortfall ska följande kriterier vara vägledande:

- att ärendet rör yngre barn
- att ärendet handlar om behov av att etablera sig i ny familj
- att ärendet rör ett barn el ungdom vars behov innebär att en förälder behöver vara hemma på heltid

Det ska vara ett faktiskt/konstaterat inkomstbortfall och ska vara kopplat till barnets behov.

5.6 Unga 18-20 år i behov av insatser samt behov efter 21 års ålder

Även unga mellan 18-20 år kan vara aktuella för insatser från socialtjänsten oberoende av att de rent formellt är myndiga. Den vanligaste situationen är dock att beslutet om insatser fattats innan barnet fyllt 18.

Insatser som kommunen beslutar om fortgår utifrån behov och pågår som längst till 21 års ålder. Viss förlängning kan dock beslutas i undantagsfall, om det behövs

för att fullfölja vård inom en snar framtid alternativt säkerställa att vård fortgår med annan parts (enhet, huvudman) ansvar.

5.7 Ekonomi vid gymnasiestudier

En vårdnadshavare är enligt föräldrabalken försörjningsskyldig för sitt barn fram till att barnet slutat gymnasieskolan, dock längst till och med barnet fyllt 21 år.

En ungdom som är placerad som insats från Socialtjänsten förväntas **ej** behöva ta studielån från CSN för att fullfölja sina gymnasiala studier.

5.8 Ungdomars sparande

Huvudregeln är att hemmavarande barn och skolungdomar under 21 års ålder kan ha inkomster upp till ett prisbasbelopp per kalenderår utan att de beaktas vid prövningen av ekonomiskt bistånd. Om ungdomen har inkomster som överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår, får ungdomen själv stå för sitt uppehälle. Samma princip ska tillämpas gällande placerade barn och ungdomar eller som är aktuella för andra insatser inom den sociala barn- och ungdomsvården.

5.9 Semesterresor

Ett barn i ett familjehem ska få leva med och i samma premisser som familjehemmet har möjlighet till. Fördyrande omkostnader som eventuellt kan uppkomma för det placerade barnet i samband med semesterresa **kan** ersättas av kommunen. SKR 's rekommendationer kan vara vägledande för bedömningen. Kostnaden ska vara skälig.

5.10 Anhörigstöd

Handläggare ska vara väl informerad om vilka olika stöd som kan erbjudas anhöriga. Anhörigas situation ska framgå av utredningen och på vilket sätt eventuella behov beaktats.

Mer information om anhörigstöd finns i verksamhetens kvalitets- och ledningssystem.

5.11 Lex Sarah

I syfte att rapportera missförhållanden, eller risk för missförhållanden inom den egna verksamheten är det viktigt att all personal har kännedom om och vet när och hur en Lex Sarah-rapport ska göras. Närmare information finns i verksamhetens kvalitets- och ledningssystem.

Socialnämnden ser Lex Sarah-rapporteringen som en viktig del av verksamhetsutvecklingen.

5.12 Hot och våld i nära relationer

Den personal som arbetar med handläggning och uppföljning av alla slags ärenden som gäller enskilda enligt Socialtjänstlagen (2001:453) bör ha kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående samt ha förmågan att omsätta kunskaperna i det praktiska arbetet. Om ärendena avser våldsutsatta vuxna, bör personalen dessutom ha socionomexamen. (Allmänna råd i 4 kap. SOSFS 2014:4).

Division Social omsorg har tagit fram ett kunskapsdokument för arbete mot våld i nära relationer.

Kunskapsdokumentet ska kunna ge vägledning vid mötet med: (Se länk nedan)

- barn och vuxna som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående (våldsutsatta)
- barn som har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående (barn som bevittnat våld)

[Grundmall \(nykoping.se\)](http://nykoping.se)

Socialnämnden vill att verksamheten försäkras sig om att barn får eget stöd när vuxna i deras omgivning är utsatta för hot och våld eller mår dåligt

6 KVALITETSKRAV

Verksamheten ska ha ett kvalitet- och ledningssystem med utgångspunkt i Socialstyrelsens föreskrifter SOSFS 2011:9 där kvalitet definieras enligt nedan:

2kap 1 §

Kvalitet definieras på följande sätt:

Att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt:

- lagar och andra föreskrifter om hälso- och sjukvård, socialtjänst och stöd och service till vissa funktionshindrade och
- beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter

Ledningssystemet måste omfatta verksamhetens alla delar och den som bedriver verksamheten ska med stöd av ledningssystemet

- planera
- leda
- kontrollera
- följa upp
- utvärdera
- förbättra verksamheten

Ett exempel på krav inom socialtjänsten, som Socialnämnden särskilt vill lyfta fram finns i 1 kap. 1 § SoL där det bland annat anges att verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

Socialtjänsten i Nyköping arbetar därför efter evidensbaserade metoder och en väl beprövad och utvecklad erfarenhet.

Medarbetare har utbildning för att kunna föra samtal med barn.

Med barnets bästa för ögonen ska hela familjens situation ses över.

Samtliga handläggare av ärenden avseende barn och unga skall ha socionomexamen och minst ett års erfarenhet.

7 BARNRÄTT OCH BARNPERSPEKTIV

Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Det innebär bland annat att:

- Barns bästa ska vara utrett och motiverat i beslutsunderlag.
- Beslut ska vara grundade i barnrätten.

Kommunstyrelsen har beslutat om riktlinjer för prövning av barnets bästa enligt svensk lagstiftning. (Se länk nedan)

[riktlinje-for-provning-av-barnets-basta-i-nykopings-kommun.pdf](#)

För verksamheten innebär detta följande:

- I varje barnavårdsutredning har barnets röst kommit till uttryck.
- Barnets synpunkter dokumenteras i varje utredning.
- I all verksamhet som rör vuxna/vårdnadshavare men som kommer med ett anhörigperspektiv, har medarbetare kännedom om att särskild hänsyn ska tas till barnets och barnrättsperspektiv.
- Systematisk samverkan med andra verksamheter sker för att tillgodose barnets bästa.
- Det finns åldersadekvat och lättillgänglig information om hur socialtjänsten arbetar, vilket stöd och hjälp som finns att få och hur man lättast gör för att få kontakt.
- Medarbetare inom socialtjänsten frågar barn hur de upplever mötet med den enskilda medarbetaren.
- Pojkar och flickor behandlas likvärdigt och det finns strukturer som ger kännedom om det samt system för hur osakliga skillnader kan minskas.

8 SAMVERKAN

Lagstiftningen ålägger samtliga huvudmän att samverka och Socialnämnden vill ytterligare förstärka vikten av ett effektivt samarbete både inom den kommunala myndigheten och med andra huvudmän.

Socialnämnden vill också lyfta fram vikten av att samverka med det civila samhället och alla de frivilliga insatser som finns.

Socialnämnden vill också lyfta fram samarbetet mellan skola och socialtjänst som ett prioriterat område. I synnerhet vid placering av barn då verksamheten måste försäkra sig om att skolan kommer att fungera väl för det placerade barnet.

Rutiner för hur samarbete ska gå till finns i verksamhetens kvalitets- och ledningssystem.

9 ÄNDRINGSHISTORIK

Rev	Författare	Beskrivning av förändring	Datum